

KONTROLA INSPEKCJI HANDLOWEJ

KOTŁY DO OGRZEWANIA POMIESZCZEŃ
NA PALIWO STAŁE O MOCY DO 500 KW
W ZAKRESIE WYMAGAŃ EKOPROJEKTU

Warszawa, 2022 r.

Sprawdź listę nieprawidłowości, znajdziesz ją osobnym dokumencie

Termin: lipiec - październik 2022 roku

Kontrolujący w ramach planu: 7 wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej: Białystok, Katowice, Kraków, Lublin, Olsztyn, Poznań, Wrocław.

Cel kontroli: sprawdzenie, w tym przy pomocy badań laboratoryjnych, czy wprowadzone do obrotu po 1 stycznia 2020 r. kotły na paliwo stałe o mocy do 500 kW lub mniejszej, z automatycznym lub ręcznym zasypem paliwa, nie emitują niebezpiecznych substancji do atmosfery podczas spalania paliwa (cząstek stałych, organicznych związków gazowych, tlenku węgla, tlenków azotu), a także czy posiadają odpowiednią sprawność sezonowej efektywności energetycznej, tj. spełniają wymagania wynikające z rozporządzenia Komisji 2015/1189¹.

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 14 przedsiębiorców, w tym:

- 8 producentów;
- 4 placówki detaliczne
- 1 placówkę detaliczną wielkopowierzchniową
- 1 sprzedawcę hurtowego.

Zakres przedmiotowy kontroli: skontrolowano 14 rodzajów wyrobów, z czego 13 zostało wyprodukowanych w Polsce, natomiast 1 pochodził z Bułgarii.

---

¹ rozporządzenie Komisji UE 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. UE L193 z 21.7.2015, str. 100 , z późn. zm., zwane dalej: rozporządzeniem Komisji 2015/1189), będącego aktem wykonawczym do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. U. UE L285 z 31.10.2009, str. 10 , z późn. zm.). Postanowienia dyrektywy 2009/125/WE zostały wdrożone do polskiego porządku prawnego rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie procedur oceny zgodności wyrobów wykorzystujących energię oraz ich oznakowania (Dz.U. 2015 poz. 1215), zwane dalej: rozporządzeniem MG.

Wyniki kontroli: spośród 14 skontrolowanych wyrobów zakwestionowano 8 (57 % ogółu skontrolowanych). Wśród zakwestionowanych formalnie kotłów, znajdowały się również dwa, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych norm emisji szkodliwych związków do atmosfery w badaniach laboratoryjnych.

Kontrola pod kątem wymagań formalnych obejmowała sprawdzenie:

- umieszczenia i poprawności oznakowania CE,
- poprawności sporządzenia deklaracji zgodności UE,
- dokumentacji technicznej oraz jej zgodności z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu MG,
- zgodności instrukcji i informacji z wymaganiami tabeli 4 zał. V rozporządzenia Komisji 2015/1187 oraz prawidłowości ich sporządzenia.

We wszystkich 8 zakwestionowanych kotłach stwierdzono brak lub nieprawidłowo sporządzoną instrukcję obsługi oraz nieumieszczenie w niej istotnych informacji, co może negatywnie wpłynąć na bezpieczeństwo użytkownika kotła. W 3 przypadkach błędnie sporządzono deklarację zgodności, natomiast w 1 przypadku dokumentacja techniczna była sporządzona niezgodnie z przepisami, co oznacza, że producent nie dołożył odpowiedniej staranności dokonując oceny zgodności wyrobu z obowiązującymi wymaganiami. W 4 przypadkach stwierdzono więcej niż jedną niezgodność formalną.

Badania laboratoryjne: do badań laboratoryjnych pobrano 14 modeli kotłów na paliwo stałe. Badania przeprowadziło akredytowane laboratorium Centrum Badań Środowiska „SORBCHEM” Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej, posiadające stosowną wiedzę i zaplecze badawcze. Zakres badań objął punkty z normy *PN-EN 303-5:2012 - Kotły grzewcze - Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500 kW -- Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie*, uznane za krytycznie wpływające na bezpieczeństwo użytkowników tego rodzaju kotłów oraz na środowisko.

W wyniku badań laboratoryjnych w **2 przypadkach** (14 % ogółu skontrolowanych kotłów) stwierdzono przekroczenie wartości granicznych emisji szkodliwych związków. W jednym przypadku badanie wykazało istotne przekroczenie parametrów ponad wartość deklarowaną (więcej niż sześciokrotnie w przypadku emisji

organicznych związków gazowych oraz ponad trzykrotnie przy emisji tlenków azotu). W drugim przypadku przekroczone zostały dopuszczalne poziomy emisji cząstek stałych o 10 % oraz emisji tlenku węgla o 75 %.

Przekroczenie dopuszczalnych norm emisji substancji niebezpiecznych podczas spalania paliwa wpływa negatywnie na jakość powietrza, jak i stan zdrowia ludzi nim oddychających.

W przypadku 4 z 14 badanych kotłów stwierdzono rozbieżności pomiędzy wartościami zmierzonymi w laboratorium, a deklarowanymi przez producenta. Wartości zmierzone mieściły się jednak w podanych poniżej dopuszczalnych poziomach, co oznacza, że te wyroby są zgodne z wymaganiami.

Dopuszczalne wartości graniczne emisji szkodliwych związków (im niższa, tym kocioł mniej ich emituje)

	Graniczne wartości emisji (mg/m ³)			
	Cząstki stałe	Organiczne związki gazowe	Tlenek węgla	Tlenki azotu
Automatyczny sposób podawania paliwa	40	20	500	200 w przypadku kotłów na biomasę oraz 350 w przypadku kotłów na paliwa kopalne
Ręczny sposób podawania paliwa	60	30	700	

Źródło: rozporządzenie Komisji 2015/1189

Działania Inspekcji Handlowej: łącznie 6 razy, w przypadku niezgodności o charakterze formalnym, inspektorzy IH wystąpili do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie kotłów do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych². Zobowiązani producenci w przypadku 4 kotłów podjęli i udokumentowali działania naprawcze względem wykazanych nieprawidłowości. W odniesieniu do 2 pozostałych producentów kotłów zakwestionowanych formalnie, sprawy są w toku.

² art. 40k ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1344, dalej: uosoz).

W przypadku 2 kotłów, w których stwierdzono stwarzanie poważnego zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi, do Prezesa UOKiK zostały przekazane wnioski o wszczęcie postępowań administracyjnych, które obecnie są analizowane. W obu przypadkach zostaną również skierowane do organów ścigania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, ponieważ zgodnie z art. 45 uosoz „*kto wprowadza do obrotu lub oddaje do użytku wyrób niezgodny z zasadniczymi wymaganiami, podlega grzywnie*”. Kara grzywny nakładana jest przez sąd powszechny.

Wnioski: Podsumowując wyniki kontroli należy stwierdzić, że 8 skontrolowanych kotłów nie spełniało wymagań formalnych takich jak: brak lub nieprawidłowa instrukcja, deklaracja zgodności czy dokumentacja techniczna. Brak kompletnych informacji w instrukcji obsługi może prowadzić do niewłaściwego montażu instalacji czy eksploatacji kotła, co ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo jego użytkowania. Niezamieszczenie informacji dotyczących używania odpowiedniego paliwa lub sposobu użytkowania może prowadzić do zaburzenia optymalnej pracy urządzenia, a w konsekwencji do zwiększenia jego awaryjności. Instrukcja powinna zawierać również informacje dotyczące demontażu i postępowania po zakończeniu eksploatacji, w tym związane z recyklingiem lub utylizacją. Nieprawidłowo sporządzona lub brak deklaracji zgodności czy dokumentacji technicznej, świadczą o nieprzeprowadzeniu przez producenta procedury oceny zgodności, co tym samym stwarza podejrzenie, że wyrób nie został wyprodukowany zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. W konsekwencji, rzeczywiste parametry kotła mogą okazać się zupełnie inne, a nawet stwarzać zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi.

Podczas badań laboratoryjnych zakwestionowano 2 kotły z uwagi na przekroczenie norm emisji szkodliwych związków. Wpływa to na pogorszenie jakości powietrza, co negatywnie oddziałuje na środowisko naturalne oraz zdrowie ludzi. Długotrwała ekspozycja na zwiększoną emisję tych związków może prowadzić do pogorszenia ogólnego stanu zdrowia, rozwoju chorób dróg oddechowych czy zaostrzenia objawów, np. astmy czy chorób skóry. Dlatego tak istotne jest, aby kotły wprowadzane do obrotu spełniały wymagania gwarantujące ich bezpieczne użytkowanie i oddziaływanie na środowisko.

Tegoroczna kontrola pokazała, że odsetek wyrobów zakwestionowanych pod względem emisji substancji niebezpiecznych jest niewielki (14 %). Zastrzeżenia budzi

natomiast w dalszym ciągu poziom wiedzy przedsiębiorców w zakresie wymagań formalnych, jakim odpowiadać powinny wprowadzane do obrotu kotły na paliwo stałe.

Należy również podkreślić, że wiele placówek handlowych nie posiada w swojej stałej ofercie handlowej kotłów na paliwo stałe o mocy do 500 kW. Zdecydowana większość producentów i firm zajmujących się techniką grzewczą produkuje kotły tylko po złożeniu przez klienta konkretnego zamówienia.

Listę produktów z nieprawidłowościami znajdziesz osobnym dokumencie na uokik.gov.pl

